

מסורת הש"ס

עין משפט נר מצוה

ס.א.

הבא על יבמתו פרק ששי יבמות

עו א ב מיי פ"ג מהל' אכל הלכה ג ופ"א מהל' טומאת מת הלכה יג סמג' לאין לרה טו"ש ע"ד סימן שעב פ"ג כ:
עו ג מיי פ"ג מהל' אסורי ביאה הל' כ: ע"ד מ"י שם ופ"ה מהלכות כלי המקדש הלכה י:
ע"ד ה מיי פ"ג מהל' אסורי ביאה הלכה כ: י:
פ ו מיי פ"ו מהלכות פ"ד ח מיי שם הלכי י:
פ"ב ט מיי פ"ו מהלכות אסורי ביאה ז סמג ע"ש מט טו"ש ע"ד א"ש ס"י א סעי' ח:
פ"ג י מיי פ"ה מהל' אסורי ביאה הלכה ז סמג לאין קבל טו"ש ע"ד ס"ו א סעי' ח:

קבריו עובדי כוכבים אינן מטמאין באהל. תימה למה ליה לרבי נבחה לזיוני מערתא דלכניהס אזינו ואלס הראשון (ב"ב נח.) אף דאיקרו אדם אדם ואזניהס או אפי' לרבינן דלמרי קברי עובדי כוכבים מטמאין צהאל הא לא מטמא צהאל אפילו קברי ישראל אלא אותם שממו מעשה שנאמר אותה פרשה דלדס כי ימות צהולר לכי ימות משמע צחותס העמידס למות עדיין ומדאלטרין נמי צניר (דף נד. ושם) קרל לרבות קבר עובר לפני הדבור למגע מכלל דצהאל לא מטמא י:
ואין העובדי כוכבים קרוים אדם. תימא דזריש מס' ע"ז (ג. ושם) ופ' ד' מיתוס (סנהדרין דף נט. ושם) דרשינן דעכו"ס העוסק בתורה הרי הוא ככהן גדול שנאמר אשר יעשה אותם האדם וגו' כהנים לויס וישראלים לא נאמר אלא האדם ופ"י צקונטרס בסנהדרין (נ"ז שם ד"ה האדם) דהוא לית ליה הך דר"ש דהכל ויתכן לפי ספרים דגרסי התם רבי ירמיה אכל לספרים דגרסי התם ר' מאיר קשיא דשמעינן ליה לר"מ צפ' קמא דכריתות (דף יא) דסך שמן המשחה לעכו"ס פטור ומשמע דטעמא משום דכתיב על צפר אדם ואין עובד כוכבים קרוי אדם ומיהו לזני למימר דטעמא דרבי מאיר דפטור הוי מטעם דכל שהוא צפך הרי הוא צלא יסך וכל שאין צפך אין צלא יסך ור"ת מפרס דיש חילוק בין אדם להאדם דעובדי כוכבים ככלל האדם יניהו והא דקאמר כהנים לויס וישראלים לא נאמר ה"ק אדם לא נאמר דהוי משמע כהנים לויס וישראלים אלא האדם וכל ע"י קראי דמיימי כתיב אדם לכל פריך מקראי דכתיב האדם וה"ר משולם היה אומר דגבי פורענות דוקא קאמר אדם קרוין אדם דלא רה לכתוב ישראל צהדיא גבי פורענות אכל גבי האדם וחי הוה ליה למכתב צהדיא כהנים לויס וישראלים כמו שרגיל בכל מקום ליה דפריך מהני קרוין אדם ע"ג דעובדי כוכבים נמי קרוין אדם מ"מ פריך בין דגבי פורענות ישראל קרוין אדם כיאל דלא איירי אלא צעובדי כוכבים דוקא לא הוה ליה למיקרינהו אדם והא

אין מטמאין. את המאהיל עליהם: אדם קרוים אדם. וגבי טומאת אהל כתיב אדם כי ימות צהאל (במדבר טו) נפש אדם. נדמין כתיב: ומשני הא דקרי להו אדם משום דבעי למכתב צהמה גביהו דכתיב ותמוריס וצקר (שם לא) וגבי צהמה מיקרו אדם אכל אדם סתמא לא מיקרו: אנשי ינינה עובדי כוכבים היו: **כל הורג נפש**. נדמין כתיב ומדעבו טומאת צהמה אלא מייטמו: **מגע ומשא מי מעטינהו**. וגבי מגע אשכחן נוגע צעמס או צהלס) דלא כתיב אדם הלך קרע"ג דלא מיליקו קדם טמא: צמגע וצמשא: פ"ל צהולה מעמי יקה אשה. האי אשה לא אילטרין אלא לרשה: מינהו אין. כלומר המלך מיניהו אכל אחיו הכהנים וסנהדרין לא מיניהו: נסמנה לא. תמנה לא קמני דהוי משמע דלאי היה לך: קטיר קחויא כהל. קשר של רשעים אני רואה כאל שאל היה ראוי לך אלא שנתן ממון ומיניהו: **מתני'** חוץ. כהן גדול: ולא מייבס. דאלמנה היא ואסורה לו: **גמ'** לא טעשה ועשה. אלמנה לא יקה צהולה יקה (יקרא כא) ולא צהולה: **מתני'** אלא אם קן יש לו גנים. משום דמלווה על פריה וזניה ור"ה לישראל וצממל מפרש למאי נקט כהן: שהיא זונה האמורה צהורה. וצממל מפרש לה: אלא גיורה ומשוחרת. צהלה עכו"ס ועד פסלה: ושנענה צהולה זנות. כהן ישראלית הנענה לפסול לה: גמ'

גליון הש"ס

גמ' אדם קרוין אדם. עי' ממני ר"ג דגנע' ובמייט' שם רפ"י: **מתני'** אדם את האלמנה. עי' לעיל דף כ ע"ב מ"ה אלו ביאה: **גמ'** קטיר קחויא האב. עי' ג"כ דף כ"ב ע"ב מ"ה אלו ביאה: **מ"ה** זכות: **תוס'** ד"ה ואין ריש הלוקח בין אדם לאדם. עי' ירמיה אדם לא ימשל וצ'ה: **גמ'** כן בספרי חייב: **ד"ה** שבעה ימי אשה היינו בני אדם הראשון. עי' ברכין סימן ס"א: **ד"ה** שבעה ימי אשה מחייב ברייתו וכו'. עי' גיטין ד' פט ע"ה מ"ה: **צהולה** וצממל ע"ה:

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה סכן וכו' שומת ימי שנפלה לפני כהן הדיוט: (ב) בא"ח מן לה לעיל. כ"כ בפרק ג' דף כ'.

מוסף רש"י

אין מטמאין באהל. דגבי אהל כתיב אדם אדם כי ימות צהאל (במדבר טו) קרא: **ת"ל** יקה אשה. כי אם צהולה מעמי יקה אשה והאי אשה קתא ימיהו הוא (וע"ד ח"ט). **הקבא**. לוי סתא. מ"י וק"ב. דינרי. זכוכים (יבמות יח). מרתא בת בייחוס. אלמנה עשויה היתה וקדשה יהושע בן נחאל וזמה ממון לעיל המלך הליח ליהוים כהן גדול (שם). קא פסוק וזני. אלמנה לכהן גדול. לא שאב מן האירוסין ולא שאב מן הבטויא. לא שגא נפלה לפני מן השואלו דהיינו מתי לרשימה. חת דלמנה היא ויחיה לאו דלמנה לא יקה. עוד דפולה היא ויחיה אסור עשה לגביה. דכתיב אשה צהולה יקה ולא צהולה. ולא היה מכלל עשה עשה. ולא שגא נפלה לפני מן האירוסין ועוד צהולה. לעיל אלא לאו דלמנה (עי' ב. ב). בעלמא מן הבטויא עשה ולא תעשה הוה. איכא עשה ולא עשה צהולה יקה. אלא צהולה דהיינו יקה אלמנה לא יקה הרי לאו (סנהדרין יח). עי' ע"ה. ימנה ידו עליה (שם טו). יבא עשה. דימנה יבא עליה (עי' ב. ב). גיורה ביאה ראשונה. דמקיים בה עשה ומי למיחא. אטו ביאה שניה. דלא מני למיחא דהא אקיים בה עשה (עי' ב. ב). ציהא רשונה לייבוס מקיימא מלות עשה. ביאה שניה לאו מלות יבוס הוה (סנהדרין יח). ע"ה.

תורה אור השלם

1. ואתן צאני צאן מרעיתי אדם אתם אני אלהיכם ואם אדוני אלהיכם יחזקאל לך לא יושב אתם ששה עשר אדם ששה במדבר לא מו.
2. ואני לא אחוס על ניהו העיר הגדולה אשר יש בה הרבה משמים עשרה רבו אדם אשר לא ידע בין ימינו לשמאלו ובחמקה רבה. יונה ד יא
3. ואתם חנו מחזיקין לפרחה שבעת ימים כל הרג נפש וכל נגע בקהיל הנה תחטאו ביום השלישי וביום השביעי אתם ושבתיכם: במדבר לא טי ויאמר אל משה עבדך ישא את ראש אנשי המלכות אשר בידו ואל נפקד ממנו איש: במדבר לא מט
4. ואתם חנו מחזיקין לפרחה שבעת ימים כל הרג נפש וכל נגע בקהיל הנה תחטאו ביום השלישי וביום השביעי אתם ושבתיכם: במדבר לא טי ויאמר אל משה עבדך ישא את ראש אנשי המלכות אשר בידו ואל נפקד ממנו איש: במדבר לא מט
5. ואתם חנו מחזיקין לפרחה שבעת ימים כל הרג נפש וכל נגע בקהיל הנה תחטאו ביום השלישי וביום השביעי אתם ושבתיכם: במדבר לא טי ויאמר אל משה עבדך ישא את ראש אנשי המלכות אשר בידו ואל נפקד ממנו איש: במדבר לא מט
6. ואתם חנו מחזיקין לפרחה שבעת ימים כל הרג נפש וכל נגע בקהיל הנה תחטאו ביום השלישי וביום השביעי אתם ושבתיכם: במדבר לא טי ויאמר אל משה עבדך ישא את ראש אנשי המלכות אשר בידו ואל נפקד ממנו איש: במדבר לא מט
7. ואתם חנו מחזיקין לפרחה שבעת ימים כל הרג נפש וכל נגע בקהיל הנה תחטאו ביום השלישי וביום השביעי אתם ושבתיכם: במדבר לא טי ויאמר אל משה עבדך ישא את ראש אנשי המלכות אשר בידו ואל נפקד ממנו איש: במדבר לא מט

והוא יושב אתם ששה עשר אדם ששה במדבר לא מו. ואני לא אחוס על ניהו העיר הגדולה אשר יש בה הרבה משמים עשרה רבו אדם אשר לא ידע בין ימינו לשמאלו ובחמקה רבה. יונה ד יא ואתם חנו מחזיקין לפרחה שבעת ימים כל הרג נפש וכל נגע בקהיל הנה תחטאו ביום השלישי וביום השביעי אתם ושבתיכם: במדבר לא טי ויאמר אל משה עבדך ישא את ראש אנשי המלכות אשר בידו ואל נפקד ממנו איש: במדבר לא מט ואתם חנו מחזיקין לפרחה שבעת ימים כל הרג נפש וכל נגע בקהיל הנה תחטאו ביום השלישי וביום השביעי אתם ושבתיכם: במדבר לא טי ויאמר אל משה עבדך ישא את ראש אנשי המלכות אשר בידו ואל נפקד ממנו איש: במדבר לא מט

והוא יושב אתם ששה עשר אדם ששה במדבר לא מו. ואני לא אחוס על ניהו העיר הגדולה אשר יש בה הרבה משמים עשרה רבו אדם אשר לא ידע בין ימינו לשמאלו ובחמקה רבה. יונה ד יא ואתם חנו מחזיקין לפרחה שבעת ימים כל הרג נפש וכל נגע בקהיל הנה תחטאו ביום השלישי וביום השביעי אתם ושבתיכם: במדבר לא טי ויאמר אל משה עבדך ישא את ראש אנשי המלכות אשר בידו ואל נפקד ממנו איש: במדבר לא מט

תוספות ישנים

ואין מטמאין באהל. דגבי אהל כתיב אדם אדם כי ימות צהאל (במדבר טו) קרא: **ת"ל** יקה אשה. כי אם צהולה מעמי יקה אשה והאי אשה קתא ימיהו הוא (וע"ד ח"ט). **הקבא**. לוי סתא. מ"י וק"ב. דינרי. זכוכים (יבמות יח). מרתא בת בייחוס. אלמנה עשויה היתה וקדשה יהושע בן נחאל וזמה ממון לעיל המלך הליח ליהוים כהן גדול (שם). קא פסוק וזני. אלמנה לכהן גדול. לא שאב מן האירוסין ולא שאב מן הבטויא. לא שגא נפלה לפני מן השואלו דהיינו מתי לרשימה. חת דלמנה היא ויחיה לאו דלמנה לא יקה. עוד דפולה היא ויחיה אסור עשה לגביה. דכתיב אשה צהולה יקה ולא צהולה. ולא היה מכלל עשה עשה. ולא שגא נפלה לפני מן האירוסין ועוד צהולה. לעיל אלא לאו דלמנה (עי' ב. ב). בעלמא מן הבטויא עשה ולא תעשה הוה. איכא עשה ולא עשה צהולה יקה. אלא צהולה דהיינו יקה אלמנה לא יקה הרי לאו (סנהדרין יח). עי' ע"ה. ימנה ידו עליה (שם טו). יבא עשה. דימנה יבא עליה (עי' ב. ב). גיורה ביאה ראשונה. דמקיים בה עשה ומי למיחא. אטו ביאה שניה. דלא מני למיחא דהא אקיים בה עשה (עי' ב. ב). ציהא רשונה לייבוס מקיימא מלות עשה. ביאה שניה לאו מלות יבוס הוה (סנהדרין יח). ע"ה.

והוא יושב אתם ששה עשר אדם ששה במדבר לא מו. ואני לא אחוס על ניהו העיר הגדולה אשר יש בה הרבה משמים עשרה רבו אדם אשר לא ידע בין ימינו לשמאלו ובחמקה רבה. יונה ד יא ואתם חנו מחזיקין לפרחה שבעת ימים כל הרג נפש וכל נגע בקהיל הנה תחטאו ביום השלישי וביום השביעי אתם ושבתיכם: במדבר לא טי ויאמר אל משה עבדך ישא את ראש אנשי המלכות אשר בידו ואל נפקד ממנו איש: במדבר לא מט ואתם חנו מחזיקין לפרחה שבעת ימים כל הרג נפש וכל נגע בקהיל הנה תחטאו ביום השלישי וביום השביעי אתם ושבתיכם: במדבר לא טי ויאמר אל משה עבדך ישא את ראש אנשי המלכות אשר בידו ואל נפקד ממנו איש: במדבר לא מט

והוא יושב אתם ששה עשר אדם ששה במדבר לא מו. ואני לא אחוס על ניהו העיר הגדולה אשר יש בה הרבה משמים עשרה רבו אדם אשר לא ידע בין ימינו לשמאלו ובחמקה רבה. יונה ד יא ואתם חנו מחזיקין לפרחה שבעת ימים כל הרג נפש וכל נגע בקהיל הנה תחטאו ביום השלישי וביום השביעי אתם ושבתיכם: במדבר לא טי ויאמר אל משה עבדך ישא את ראש אנשי המלכות אשר בידו ואל נפקד ממנו איש: במדבר לא מט

(א) נראה למה לא שהיה צהולה. (ב) נראה דמצינו וצממנוטו פ"י ע"ד ואלו הן הנשפין ש"ך מקודס. אחי חמילת היצור למנא אקטילי מד משראל. (ג) לפני צמשה דלהתא פ"י משע"ו ז' מן סתמא ולא הוכר שם רש"י. (ד) צ' דל שהוכר צדיק (דף כ"א). (ה) ועי' מוס' פ"ג שם ד"ה זכור.